

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
АГРОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ У ЧАЧКУ
Цара Душана 34, 32000 Чачак
Тел: 032/303410; Факс: 032/303401
Е-пошта: afdekanat@kg.ac.rs; <http://www.afc.kg.ac.rs/>

ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МАСТЕР АКАДЕМСКИХ
СТУДИЈА АГРОНОМИЈА (60 ЕСПБ)

Чачак, фебруар 2015. године

САДРЖАЈ

Уводна табела	3
Стандард 1. Структура студијског програма	5
Стандард 2. Сврха студијског програма	7
Стандард 3. Циљеви студијског програма	8
Стандард 4. Компетенције дипломираних студената	10
Стандард 5. Курикулум	11
Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма	13
Стандард 7. Упис студената	14
Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената	15
Стандард 9. Наставно особље	16
Стандард 10. Организациона и материјална средства	18
Стандард 11. Контрола квалитета	20
Стандард 12. Студије на даљину	21

ТАБЕЛЕ: У тексту описа стандарда свака табела је линкована (**CTRL + click to follow link**). Поред тога, табеларни подаци приказани су у електронској форми у посебном фолдеру - **Tabele**.

ПРИЛОЗИ: У тексту описа стандарда сваки прилог је линкован (**CTRL + click to follow link**). Поред тога, комплетни прилози за документацију дати су у посебном фолдеру - **Prilozi**.

УВОД

Назив студијског програма	Агрономија
Самостална високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Агрономски факултет у Чачку
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Крагујевцу
Образовно-научно/образовно-уметничко поље	Техничко - технолошке науке
Научна, стручна или уметничка област	Биотехничке науке
Врста студија	Мастер академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима	60 ЕСПБ
Назив дипломе	Мастер инжењер пољопривреде (Маст. инж. пољ.)
Дужина студија	1 година (2 семестара)
Година у којој је започела реализација студијског програма	Студијски програм се први пут акредитује
Напомена	<p>Студијски програм под називом МАС Агрономија (60 ЕСПБ) први пут је акредитован 20.03.2009. године одлуком Комисије за акредитацију и проверу квалитета бр. 612-00-1440/1212008-04 и други пут 30.08.2013. године Одлуком бр. 612-00-1440/1212008-04. Међутим, Агрономски факултет у Чачку је дана 28.01.2015. године донео Одлуку бр. 141 /7 – I да акредитује потпуно нови студијски програм, под истим називом МАС Агрономија (60 ЕСПБ) који се састоји од 4 модула, и то: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника. Поред тога, Факултет је донео Одлуку да са добијањем акредитације за овај студијски програм приступи укидању досадашњег студијског програма МАС Агрономија који је акредитован 30.08.2013. године, односно да престане са извођење наставе, при чему се Факултет обавезао да у наредном периоду, у складу са Законом о високом образовању, омогући свим, до сада уписаним студентима на мастер студијском програму акредитованом 30.08.2013. године да заврше започете студије према плану и програму који је био утврђен за овај студијски програм.</p>
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов)	Школска 2015/2016. година
Број студената који студира по овом студијском програму	-
Планирани број студената који ће се	32 студената

уписати на овај студијски програм	
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког)	Студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) који се састоји од 4 модула, и то: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника прихваћен је одлуком Наставно-научног већа Агрономског факултета у Чачку, број 141 /7 – I од 28.01.2015. године, затим одлуком Стручног већа за техничко-технолошке науке Универзитета у Крагујевцу број IV-01-51/3 дана 11.02.2015. године и одлуком Сената Универзитета у Крагујевцу од 26.02.2015. године.
Језик на коме се изводи студијски програм	Српски
Година када је програм акредитован	-
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму	www.afc.kg.ac.rs

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм мастер академских студија Агонија има 60 ЕСПБ и садржи све законом предвиђене елементе, и то: Циљеве студијског програма; Врсту студија и исход процеса учења; Стручни, академски, односно научни назив; Услове за упис на студијски програм; Листу обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем; Начин и потребно време за извођење студија; Бодовну вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ); Бодовну вредност завршног рада исказану у ЕСПБ бодовима; Предусловне за упис појединачних предмета; Начин избора предмета из других студијских програма и Услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија.

Студијски програм МАС Агонија (60 ЕСПБ) састоји се од 4 студијска изборна подручја - модула, и то: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника.

На студијском програму заступљен је 1 обавезни предмет који има статус заједничког обавезног предмета за сва 4 модула и укупно 39 изборних предмета. Од укупно 39 изборних предмета на студијском програму, статус заједничких изборних предмета за више модула има 16 предмета, а статус изборног предмета који се изучавају на појединачним модулима има укупно 23 предмета. На модулу Ратарство и повртарство заступљено је укупно 19 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета. На модулу Воћарство и виноградарство има укупно 19 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета. На модулу Заштита биљака има укупно 16 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета и на модулу Зоотехника има укупно 10 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета.

По завршетку мастер академских студија студент стиче академски назив Мастер инжењер пољопривреде (скраћено Маст. инж. пољ.) са називом одређеног модула. Исход процеса студирања је стручњак који поседује детаљнија и продубљенија знања, вештине и друге способности у односу на ниво компетенција стечен на основним академским студијама. Стечено знање свршеном студенту обезбеђује стручност за рад у научним лабораторијама и истраживачким центрима, институтима и факултетима на којима се изучавају биотехничке науке из области ратарства, крмног биља, повртарства, воћарства, виноградарства, зоотехнике и заштите биљака. Стечене опште и предметно-специфичне компетенције по завршетку мастер академских студија представљају основу за оригиналност у развијању и примени идеја, као и знања, вештина и других способности неопходних за разумевање научне основе и припрему за виши степен студија - докторске студије.

Услови за упис мастер академских студија су завршене основне академске студије (Агрономских, односно пољопривредних и других сродних факултета), претходно остварени обим студија од најмање 240 ЕСПБ. Упис кандидата се врши на основу Конкурса. Одлуку о расписивању конкурса доноси Сенат Универзитета у Крагујевцу, на предлог Наставно-научног већа Факултета. Пријем кандидата прецизно је дефинисан Правилником о упису студената на студијске програме који је израђен 2008. године, а допуњен и измењен 07.06.2013. године на седници Наставно научног већа Агрономског факултета у Чачку. ([Прилог 7.4](#)).

Настава се изводи у трајању од једне године подељене у два семестра, од којих сваки траје 15 наставних недеља. Укупан број ЕСПБ по семестру је 30 ЕСПБ а за академску годину 60 ЕСПБ, укључујући и бодове за стручну праксу, СИР и завршни рад. Бодовна вредност сваког предмета приказана је у [Табели 5.2](#). Број ЕСПБ бодова утврђен за сваки предмет према оптерећењу студената и према јединственој методологији и одражава оптерећеност студента. Бодовна вредност је прецизирана Правилником о ЕСПБ бодовима који је Агрономски факултет израдио 2008. године, а допуњен и измењен на седници Наставно-научног већа од 07.06.2013. године ([Прилог 5.6](#)). Правилник о ЕСПБ бодовима је у складу са нормативима које је поставила Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије.

У првом семестру студенти поред обавезног предмета, бирају и четири изборна предмета. Листа обавезног и изборних предмета, као и бодовна вредност сваког предмета исказана у складу са ЕСПБ и приказана је у спецификацији предмета, као и оквирни садржаји предмета и предуслови за упис појединих предмета. У Прилогу 5.2 ([Табела 5.2](#)) приказана је спецификација свих предмета са оквирним садржајем. Фонд часова предвиђен за сваки предмет је 2 часа предавања и 2 часа вежби. Радно оптерећење студената за савладавање градива сваког појединачног предмета износи 6 ЕСПБ бодова.

У другом семестру студенти су у обавези да овабе Стручну праксу (3 ЕСПБ) и Студијски истраживачки рад (СИР) у оквиру кога се реализује практични део завршног рада (20 часова активне наставе, односно 12 ЕСПБ). Израдом и одбраном завршног рада студент стиче 15 ЕСПБ.

Студенти имају могућност преласка са других мастер студијских програма у оквиру истих или сродних области студија, како је регулисано Правилником о правилима студија на основим и мастер студијама ([Прилог 5.4](#))

На основу свега наведеног може се констатовати да студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) садржи све законом предвиђене елементе и има предвиђени број ЕСПБ бодова.

Прилог за стандард 1:

Публикација установе, Сајт Агрономског факултета у Чачку: <http://www.afc.kg.ac.rs/> - [Прилог 1.1](#)

Стандард 2. Сврха студијског програма

Сврха студијског програма је у складу са задацима и циљевима Факултета. Реализацијом овако конципираног студијског програма школују се мастер инжењери пољопривреде, који поседују компетентност засновану на светским стандардима. Сечена знања на овом студијском програму су неопходна основа за даље школовање на докторским студијама.

Сврха студијског програма мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) је образовање студената за препознатљиве и јасне професије и занимања која доприносе развоју пољопривредне производње са становишта рационалног коришћења природних ресурса у складу са принципима одрживог развоја. На основу стечених знања и вештина свршени студенти мастер академских студија Агрономија стичу компетентност у националним, европским и светским оквирима за јасну и препознатљиву професију мастер инжењера пољопривреде.

Факултет је, у складу са основним задацима и циљевима високошколске установе, дефинисао задатке и циљеве мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ), ради образовања високо компетентних кадрова из области пољопривреде. Студијски програм конципиран је тако да обезбеђује стицање најновијих знања за реализацију постављених циљева у савременој пољопривредној производњи у областима ратарства, крмног биља, повртарства, воћарства, виноградарства, заштите биљака и зоотехнике. Високо образовани стручњаци из наведених области пољопривреде, неопходни су за савремено креирање технологије биљне производње, заштите биљака и зоотехнике. Због тога је сврха овог студијског програма да формира високо оспособљене стручњаке за рационалну и одрживу пољопривредну производњу. Мастер инжењери пољопривреде са различитим усмерењима које им пружа 4 различита модула ће поред конвенционалних познавати и интегралне системе пољопривредне производње и заштите биљака.

Студијски програм има за циљ да сва понуђена знања пружи у форми која обезбеђује ефикасну и компетентну примену у практичној производњи и научно истраживачком раду.

Студијски програм је у складу са потребама и развојем пољопривредне биљне и сточарске производње засноване на принципима одрживог развоја, као и заштите биљака, интегрише пољопривредне, еколошке и економске интересе садашњег и будућег развоја, а у циљу производње квалитетне и здравствено безбедне хране, намењене домаћем и иностраном тржишту.

Сврха студијског програма је да студенти надограде основна знања о гајењу биљака и животиња као и заштите биљака чиме доприносе унапређењу производње применом савремених агротехничких мера и да примене поједина биотехнолошка решења у пољопривредној производњи. Такође, треба да се упознају на који начин се могу остварити бољи производни ефекти и како се може утицати на смањење производних трошкова, чиме се остварује и боља конкурентност на тржишту пољопривредних производа.

Прилог за стандард 2:

Публикација установе, Сајт Агрономског факултета у Чачку: <http://www.afc.kg.ac.rs/> - [Прилог 1.1](#)

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) има јасно дефинисане циљеве. Циљеви студијског програма су постизање општих и предметно-специфичних компетенција и академских вештина у оквиру 4 модула: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника.

Студијски програм је у складу са основним задацима и циљевима које је поставио Агрономски факултет. Остварењем ових циљева студент развија креативне способности и овладава специфичним практичним вештинама неопходним за обављање професије.

Основни циљ студијског програма је постизање и развој општих и стручних компетенција и академских вештина из области биотехничких наука, које су неопходне за сагледавање и решавање конкретних проблема у развоју пољопривредне производње са становишта очувања животне средине и рационалног коришћења постојећих ресурса.

Један од посебних циљева је развијање нивоа знања и свести код студената за потребом перманентног образовања, а посебно у контексту очувања животне средине.

Стечена знања и искуства на овом студијском програму представљају логичну надоградњу образовања стеченог на основним академским студијама. Студенти се оспособљавају за непосредан рад у пољопривредној производњи у току кога професионално примењују савремене и ефикасне технологије. Студенти стичу знања и вештине, које ће им омогућити да повећају рентабилност производње сировина за финалне намирнице биљног и анималног порекла, односно за производњу квалитетних и здравствено безбедних пољопривредних производа.

Од општих компетенција студенти су оспособљени за: објективно вредновање научно истраживачког рада, праћење научно стручне литературе, комуницирање са стручњацима из своје и других области, развој професионалне етичности, развој способности планирања и организовања производње, способности самосталног рада, овладавање методама истраживања, извођења експеримената, обраду података, тумачење резултата и доношења закључака и презентацију и примену стеченог знања и резултата истраживања, све уз континуирани развој креативног размишљања.

Предметно-специфичне компетенције зависно од модула подразумевају: детаљно познавање технологије производње ратарске, повртарске, воћарске и сточарске производње у функцији одрживог развоја пољопривреде и познавање метода заштите биљака; примену одговарајућих мера за повећање ефикасности рада и веће економске добити; самосталној изради студија и пројеката из свих области пољопривредне производње.

Студент стиче продубљено знање и разумевање научне основе уз примене различитих метода научно-истраживачког рада у различитим дисциплинама наведених изборних подручја.

Развијање предметно-специфичних компетенција у појединим изборним областима подразумевају:

Ратарство и повртарство: упознавање са савременим технологијама производње у ратарству повртарству и крмном биљу. Студент је оспособљен за детаљно познавање структуре и функционисања агроекосистема у циљу рационалног и профитабилног коришћења природних ресурса у пољопривреди, затим специфичних начина производње ратарских и повртарских биљака и семенских усева, производње и дораде семена, специфичности органског система гајења, прописа и стандарда, економичности органске производње, спровођења специфичности у области заштите биљака, рационалну примену генетичких ресурса гајених биљака и познавање принципа биотехнологије и биосигурности.

Воћарство и виноградарство: детаљно познавање начина и метода пројектовања, експлоатације и реализације воћарске и виноградарске производње у функцији одрживог развоја пољопривреде, примену одговарајућих мера за повећање ефикасности рада и веће економске добити, уз контролу квалитета добијених производа, самосталну израду студија и пројеката у области воћарства и виноградарства;

Заштита биљака: Детаљније упознавање са важнијим болестима и штеточинама гајених биљака, коровима у усевима и засадима, пестицидима и начином њихове

примене и другим мерама у систему заштите биљака од болести, штеточина и корова. Стечена знања су основа за очување приноса и квалитета у биљној производњи на пројектованом нивоу, за производњу здравствено безбедне хране и заштиту животне средине. Стечена знања и искуства на овом студијском програму треба да буду логична надоградња образовања стеченим на основним академским студијама.

Циљеви студијског програма мастер академских студија Агрономија – модул **Зоотехника** су савладање теоријских и практичних знања из области одгајивања и селекције, исхране, репродукције и здравствене заштите домаћих животиња у складу са принципима одрживог развоја и заштите животне средине. Завршетком овог модула студенти стичу широко знање и разумевање стручне и научне основе сточарства.

По завршетку мастер академског студијског програма Агрономија (60 ЕСПБ) формирају се стручњаци способни за развој и примену научних достигнућа. Стечени ниво знања обезбеђује стручњацима њихову одговарајућу примену у пракси и научно истраживачком раду. Стечена знања и вештине су основа за даље стручно усавршавање, као и за упис на докторске студије.

Прилог за стандард 3:

Публикација установе, Сајт Агрономског факултета у Чачку: <http://www.afc.kg.ac.rs/> - [Прилог 1.1](#)

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Завршетном студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) студенти се оспособљавају за познавање и разумевање струке, примену стечених знања у оквиру биљне производње, заштите биљака и зоотехнике посебно у сектору малих породичних и фармерских газдинстава, као и читавог аграрног сектора уз ефикасну заштиту животне средине, посебно у нашим руралним подручјима.

Савладавањем МАС Агрономија (60 ЕСПБ) студенти стичу опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне и научне делатности у области пољопривреде.

Савладавањем студијског програма студенти стичу опште способности у оквиру анализе, синтезе и предвиђања решења и последица; овладавања методама, поступцима и процесима истраживања; развоја критичког и самокритичког мишљења и приступа; примене знања у пракси; развоја комуникационих способности и спретности, као и сарадње са ужим и ширим, тј. са домаћим и међународним окружењем.

Савладавањем студијског програма студенти стичу предметно-специфичне способности из области биљне производње (ратарство и повртарство, воћарство и виноградарство), заштите биљака и зоотехнике (сточарство), и то: темељног познавања и разумевања проблематике биљне и анималне производње као и заштите биљака; организације и контроле процеса биљне и анималне производње као и заштите биљака; решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака; повезивања основних знања из различитих области и њихове примене; праћења и примене новина у струци; развоја вештина и спретности у употреби теоријских и практичних знања; употребе информационалних технологија; самосталног извођења експеримената, обраде резултата, тумачења резултата, формулисања и доношења закључака и способности да на одговарајући начин напишу и презентују резултате рада.

Мастер студенти овог нивоа студија поседују компетенције за примену знања у пракси и праћење и примене иновација и решавање конкретних проблема у струци.

Код студената се током студијског програма посебно негује и развија способност за тимски рад и развој професионалне етике.

Компетенције дипломираних студената потврђују се издавањем дипломе о завршеним мастер академским студијама одређеног студијског подручја односно модула. Саставни део дипломе је и додатак дипломе. У додатку дипломе приказан је списак положених предмета и добијене оцене као и имена наставника који су изводили наставу. Списак положених предмета указује на проучаване дисциплине и ужу област усавршавања у оквиру одређеног модула реализованог кроз мастер студијски програм МАС Агрономија ([Прилог 4.1](#) Додатак дипломе).

Прилог за стандард 4:

Додатак дипломе - [Прилог 4.1](#)

Стандард 5: Курикулум

Структура курикулума студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) обухвата прецизан распоред предмета по семестрима, фонд часова активне наставе, самосталну активност студента исказану кроз Студијско истраживачки рад (СИР), затим кроз обављање Стручне праксе и израду и одбрану Завршног мастер рада ([Табела 5.1](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија). За реализацију сваке наставне активности предвиђен је одређени број ЕСПБ бодова. Оптерећење студената исказано кроз ЕСПБ бодове је равномерно распоређено јер је предвиђено да и у првом, и у другом, семестру студент стекне по 30 ЕСПБ бодова, односно 60 ЕСПБ бодова за цео студијски програм.

Студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) састоји се од 4 студијска изборна подручја - модула, и то: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника.

Курикулум студијског програма мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) садржи листу и структуру обавезног и изборних предмета и њихов опис у виду спецификације предмета (Извештај о структури студијског програма).

У студијском програму заступљено је укупно пет предмета и сви предмети су једносеместрални, слушају се у току првог семестра и носе по 6 ЕСПБ (5 предмета x 6 ЕСПБ = 30 ЕСПБ бодова). Од укупног броја предмета, један предмет има статус обавезног, а четири предмета су изборни. Заједнички обавезни предмет за сва 4 модула је Органска пољопривреда.

На студијском програму МАС Агрономија (60 ЕСПБ) има укупно 39 изборних предмета. Од укупно 39 изборних предмета на студијском програму, статус заједничких изборних предмета за модуле има 16 предмета, а статус изборних предмета за појединачне модуле има укупно 23 предмета. При томе, на модулу Ратарство и повртарство има укупно 19 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета. На модулу Воћарство и виноградарство има укупно 19 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета. На модулу Заштита биљака има укупно 16 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета и на модулу Зоотехника има укупно 10 изборних предмета. Сходно одабиру теме завршног рада, студент заједно са ментором мастер завршног рада одабира четири изборна предмета са листе изборних предмета за одређени модул, а која су у функцији израде Завршног рада ([Табела 5.2](#) Спецификација предмета и [Табела 5.3](#) Листа изборних предмета).

У структури студијског програма МАС Агрономија, изборни предмети су заступљени са 65%, што задовољава стандард да изборни предмети буду заступљени са више од 30% у односу на укупан број ЕСПБ бодова. Такође, унутар сваког појединачног модула проценат изборне наставе је већи од 30% у односу на број ЕСПБ бодова који припадају модулу. Тако, на модулу Ратарство и повртарство проценат изборне наставе износи 65%; на модулу Воћарство и виноградарство проценат изборне наставе износи 65%; на модулу Заштита биљака проценат изборне наставе износи 65% и на модулу Зоотехника проценат изборне наставе износи 65% од броја ЕСПБ бодова који припадају модулу.

Фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи 65% (Увид: Електронски Извештај о параметрима студијског програма).

У другом семестру мастер академских студија предвиђена је Стручна пракса која има за циљ да студенте уведе у практичне аспекте струке. Похађањем стручне праксе, у укупном трајању од 45 часова, студент стиче 3 ЕСПБ ([Табела 5.2А](#) - Спецификација стручне праксе). Стручна пракса се реализује у одговарајућим научно истраживачким установама са којима Факултет има уговоре о пословно-техничкој сарадњи, привредним друштвима и експерименталним засадима на огледним добрима Факултета. У другом семестру предвиђен је и Студијско истраживачки рад (СИР), који носи 12 ЕСПБ.

На крају мастер академских студија одређена је, као обавезна активност студента, израда и одбрана Завршног рада. За ову активност предвиђено је 15 ЕСПБ бодова и представља оптерећење студента везано за постављање и праћење експеримента, обраду добијених података, писање и презентацију рада. У оквиру израде Завршног рада предвиђен је активни рад ментора са студентима у вези са избором теме, радом на огледу и прегледом урађеног рада ([Табела 5.2Б](#) - Спецификација завршног рада). Завршетком студијског програм студент стиче 60 ЕСПБ и академски назив мастер инжењер пољопривреде са назнаком модула који је завршио.

У курикулуму студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) дефинисан је опис сваког предмета у виду спецификације која садржи назив, тип предмета, годину и семестар студија, број ЕСПБ бодова, име наставника и сарадника, циљ предмета са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предуслове похађања предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања кроз предиспитне и испитне активности.

У структури студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) правилно су заступљене групе предмета према захтевима мастер академских студија. С обзиром да је ово једногодишњи студијски програм од кога се очекује стицање знања и вештина из стручних предмета, сви предмети, без обзира на њихов статус (обавезни или изборни) припадају типу стручно-апликативних предмета.

*У фолдеру **Tabele** налазе се следећи табеларно приказани подаци:

[Табела 5.1](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија

[Табела 5.2](#) Спецификација предмета

[Табела 5.2А](#) Спецификација стручне праксе

[Табела 5.2Б](#) Спецификација завршног рада

[Табела 5.3](#) Листа изборних предмета

Прилози за стандард 5:

Распоред часова - [Прилог 5.1](#),

Књига предмета (у штампаној форми и у електронској форми на сајту институције) - [Прилог 5.2](#),

Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе - [Прилог 5.3](#).

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) конципиран је тако да на свеобухватан и интердисциплинарни начин пружи студентима најновија научна и стручна знања у области својих студијских подручја – модула: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника.

Студијски програм је целовит и свеобухватан, усклађен са савременим светским достигнућима у области биљне и анималне производње као и заштите биљака и упоредив је са сличним акредитованим програмима одговарајућих иностраних високошколских установа, нарочито у европским државама, које су потписници Болоњске декларације.

Студијски програм мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) је целовит и свеобухватан. Усаглашен је са другим студијским програмом мастер академских студија који се реализује на Агрономском факултету у Чачку (МАС Прехрамбена технологија, 60 ЕСПБ). Студијски програми мастер академских студија трају два семестара, односно једну годину и имају 60 ЕСПБ бодова.

Студијски програм је формално и структурно усклађен са утврђеним предметно специфичним стандардима за акредитацију. Мастер програм Агрономија усаглашен је са европским стандардима у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања.

Основни елементи усаглашености огледају се у следећем:

- укупно трајање основних (240 ЕСПБ) и мастер академских студија (60 ЕСПБ) је пет година и остварених 300 ЕСПБ,
- сви предмети су једносеместрални,
- примењен је европски систем преноса бодова (ЕСПБ),
- изборни предмети су склопу појединачних модула, као и између различитих модула заступљени у складу са предвиђеним стандардом,
- постоји стручна пракса и
- на крају студија предвиђена је израда завршног мастер рада.

Квалитет мастер студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових специфичних циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз континуирано осавремењивање садржаја и прикупљање повратних информација о квалитету програма од релевантних организација. Агрономски факултет редовно и систематски проверава и ревидира циљеве свих студијских програма и њихову усклађеност са мисијом и циљевима Факултета. Такође, Факултет редовно анализира структуру и садржај, исходе и компетенције студената по завршетку студирања, као и могућности запошљавања и даљег школовања својих студената. При томе, Факултет је омогућио студентима активно учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма, редовно прибавља повратне информације послодаваца, привредних и ванпривредних организација и других релевантних институција о квалитету студија и својих студијских програма. Поред тога, Факултет обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих међународних високошколских установа.

Студијски програм мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) упоредив је и усклађен са три акредитована програма иностраних високошколских установа, од којих су најмање две из високошколских установа европског образовног простора, и то:

Студијски програм Мастер академских студија Агрономија на Агрономском факултету у Чачку је усаглашен са студијским програмима :

1. The Agricultural University of Athens (AUA) (www.aua.gr):
<http://www.aua.gr/index.php?sec=content&item=43>
2. Friedrich-Wilhelm University of Bonn, Faculty of Agriculture (www.lwf.uni-bonn.de).
<http://www.lwf.uni-bonn.de/studying>
3. Corvinus University of Budapest, Faculty of Horticultural Science (www.uni-corvinus.hu).
<http://www.uni-corvinus.hu/index.php?id=44885>
4. University of Zagreb, Faculty of Agriculture (www.agr.unizg.hr).
http://www.agr.unizg.hr/hr/category/diplomski_studij/11
5. University in Skopje, Faculty of Agricultural Sciences and Food (www.fzh.ukim.edu.mk)
<http://www.fzh.ukim.edu.mk/en/masters/>

Прилози за стандард 6:

Документација о најмање три акредитована инострана програма, са којим је програм усклађен - [Прилог 6.1](#), [Прилог 6.2](#), [Прилог 6.3](#);

Препоруке или усклађеност са одговарајућим добром праксом у европским институцијама - [Прилог 6.4](#).

Стандард 7: Упис студената

Агрономски факултет у Чачку, у складу са друштвеним потребама, а водећи рачуна о својим кадровским, материјално-техничким и просторним капацитетима, на мастер академске студије Агрономија (60 ЕСПБ) уписује 32 студената. Сходно интересовању студената за упис на МАС Агрономија (60 ЕСПБ) број уписаних студената по модулима одредиће се одлуком Наставно-научног већа за сваку школску годину до укупно предвиђеног броја од 32 студента. Укупан број студената за упис у прву годину у седишту установе је 32 (тридесетдва) студента, а број уписаних студената по модулима одредиће се одлуком Наставно-научног већа за сваку школску годину.

Кадровски потенцијал наставног особља који учествује у реализацији овог студијског програма указује да просечно оптерећење наставника износи 0,83 часова, а сарадника 1,14 часова. При томе, просечно оптерећење наставника на свим студијским програмима који се реализују на установи износи 5,97 часова, а сарадника 8,09 часова, што је у складу са нормама које прописују максимално ангажовање наставника и сарадника (Увид: Електронски Извештај оптерећености наставника и сарадника).

Агрономски факултет у Чачку располаже са укупним радним простором (амфитеатар, учионице, вежбаонице, лабораторји и сл.) у нето површини од 1.374,05 m². На тај начин, просечна површина радног простора, по једном студенту, износи 2,35 m². Просечна површина радног простора по једном студенту утврђена је сходно односу узмеђу укупне површине нето радног простора и укупног броја студената који студирају на свим нивоима студија и свим студијским програмима на Агрономском факултету у Чачку. Напомена: у овај обрачун укључен је и планирани број од 32 студената за упис на МАС Агрономија (60 ЕСПБ).

Упис кандидата на све нивое студија прецизно је дефинисан Статутом Факултета и Правилником о упису студената на студијске програме који је донет 2008. године а допуњен је и измењен 07.06.2013. године на седници Наставно научног већа Агрономског факултета у Чачку. ([Прилог 7.4](#)).

Приликом уписа студената проверавају се њихове способности. Услови за упис на мастер академске студије Агрономија (60 ЕСПБ) су завршене основне академске студије агрономских (пољопривредних) и других сродних факултета са остварених 240 ЕСПБ бодова. Одабир кандидата за упис, од укупног броја пријављених, врши се на основу постигнутог успеха и временског периода до завршетка основних академских студија.

Кандидати се уписују на основу конкурса који расписује Универзитет у Крагујевцу, а спроводи Агрономски факултет у Чачку. Конкурс се јавно објављује на Web-страници и Огласној табли Универзитета и Факултета. По завршеном конкурсном периоду, прво се на Web-страници и на Огласној табли Факултета објављује прелиминарна ранг листа, а након законски предвиђеног временског периода за евентуалне приговоре и жалбе, јавно се објављује коначна ранг листа на основу које се врши упис кандидата. Право уписа на мастер академске студије Агрономија (60 ЕСПБ) стиче се након рангирања кандидата према критеријумима из Правилника о упису студената. Право уписа остварују они кандидати који су рангирани у оквиру предвиђеног броја студената за упис.

*У фолдеру **Tablele** налазе се следећи табеларно приказани подаци:

[Табела 7.1](#) Преглед броја студената који су уписани на студијске програме у текућој школској години

[Табела 7.2](#) Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години

Прилози за стандард 7:

Конкурс за упис студената - [Прилог 7.1](#),

Решење о именовању комисије за пријем студената - [Прилог 7.2](#),

Услов уписа студената (извод из Статута институције, или други документ) - [Прилог 7.3](#),

Правилник о упису студената на студијске програме Агрономског факултета – [Прилог 7.4](#).

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Студенти се оцењују према унапред објављеним критеријумима, правилима и процедурама у складу са Правилником о правилима студија (увид: [Прилог 5.4](#)), Правилником о обављању стручне праксе (увид: [Прилог 5.5](#)), Правилником о ЕСПБ бодовима (увид: [Прилог 5.6](#)), Правилником о завршном испиту (увид: [Прилог 5.7](#)) и Правилником о полагању испита (увид: [Прилог 5.8](#)).

Успешност студената у савлађивању одређеног предмета континуирано се прати током наставе и изражава поенима. Оцена се формира на бази перманентног праћења и оцењивања активности и знања студента, које је показао на предиспитним и испитним обавезама. У предиспитне обавезе генерално спадају: уредно присуствовање предавањима и вежбама, колоквијуми, израда семинарских радова, а испитне обавезе подразумевају полгање писменог и усменог дела испитија, или само писменог или само усменог дела испита, зависно од одабраног метода за полагање испита што је јасно назначено у курикулуму сваког предмета.

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита формира се коначна оцена. Студент у оквиру сваког модула савлађује студијски програм мастер академских студија Агрономија полагањем испита из укупно пет предмета, реализацијом стручне праксе, СИР-а и израдом и одбраном Завршног рада чиме стиче укупан број од 60 ЕСПБ. Сваки појединачни предмет у студијском програму има 6 ЕСПБ који студент остварује када са успехом положи испит.

Број ЕСПБ утврђује се применом јединствене методологије која је прецизно утврђена Правилником о ЕСПБ бодовима Агрономског факултета у Чачку (увид: [Прилог 5.6](#) Правилник о ЕСПБ бодовима) на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета.

Успешност студената у савлађивању одређеног предмета континуирано се прати током наставе и изражава поенима. Максимални број поена које студент може да оствари на предмету је 100 поена. Студент стиче поене на предмету кроз рад у настави, испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Број поена који студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза, у зависности од предмета, износи минимално 30, а максимално 70 поена. Сваки предмет из студијског програма има јасан и објављен начин стицања поена (Увид: Стандард 5 - [Табела 5.2](#)). Начин стицања поена током извођења наставе укључује број поена које студент стиче по основу сваке појединачне врсте активности током наставе, тј. извршавањем различитих предиспитних обавеза и полагањем испита. Укупан успех студента на предмету изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан-изузетан). Коначна оцена студента заснована је на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Позитивна оцена се стиче уколико су све предиспитне и испитне обавезе оцењене позитивно. Коначна оцена се утврђује према Правилнику о полагању испита и оцењивању на испиту - члан 11 (увид: [Прилог 5.8](#)), и то према следећој скали:

- до 50 поена – оцена 5 (није положио)
- од 51 до 60 поена - оцена 6 (довољан)
- од 61 до 70 поена - оцена 7 (добар)
- од 71 до 80 поена - оцена 8 (врло добар)
- од 81 до 90 поена - оцена 9 (одличан)
- од 91 до 100 поена - оцена 10 (одличан- изузетан)

Агрономски факултет у Чачку, у поступку самовредновања, систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у расподели оцена у дужем периоду и пролазности по испитним роковима, годинама и нивоима студија. Продекан за наставу упознаје Наставно-научно веће са постигнутим резултатима студената по испитним роковима. Наставно-научно веће предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању. Поред тога, Студентски парламент непрекидно анализира рад и успех студената, услове студирања и даје предлоге за унапређење квалитета наставе.

*У фолдеру **Табеле** налазе се следећи табеларно приказани подаци:

[Табела 8.1](#) Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту

[Табела 8.2](#) Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму

Прилог за стандард 8:

Књига предмета, друга врста публикације или презентација на сајту - [Прилог 8.1](#)

Стандард 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) у потпуности је обезбеђено наставно особље са потребним стручним и научним квалификацијама. Број наставника у целини одговара потребама студијског програма и покрива све предмете и број часова на тим предметима. Од 23 наставника ангажованих на студијском програму 22 су у сталном радном односу са пуним радним временом. Укупни број наставника довољан је да покрије укупан број часова наставе на студијском програму, тако да наставник остварује просечно 180 часова активне наставе (предавања, консултације, вежбе и практичан рад) годишње, односно 6 часова недељно. Појединачна оптерећења наставника на студијском програму МАС Агрономија (60 ЕСПБ) крећу се од минималних 0,41 до максималних 1,85 часова, при чему просечно оптерећење наставника износи 0,83 часова (Увид: Електронски Извештај о параметрима студијског програма). На основу података приказаних у електронском извештају о параметрима студијског програма може се констатовати да је испуњен захтев да 70% часова, од часова активне наставе коју држе наставници, држе наставници са пуним радним временом. Процент часова предавања који држе наставници запослени са 100% радним временом на Агрономском факултету износи 96,88% (Увид: Електронски Извештај о параметрима студијског програма и [Табела 9.1](#)).

У реализацији студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) свих 23 наставника имају стечен научни назив доктор наука и њихове компетенције одговарају нивоу њихових задужења у настави. Компетенције наставника потврђене су квалитетом и бројем публикованих научних радова што је документовано у Табели 9.1 - Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави.

Број сарадника одговара потребама студијског програма. Према подацима из електронског Извештаја о параметрима студијског програма потребан број сарадника износи 1,76 а Агрономски факултет ангажује 8 сарадника који су запослени са 100% радним временом у установи. На основу тога, може се констатовати да је број од 8 сарадника довољан да покрије укупан број часова вежби на студијском програму МАС Агрономија (60 ЕСПБ), тако да сарадници остварују просечно 300 часова вежби годишње, односно 10 часова вежби недељно ([Табела 9.1А](#)). Појединачна оптерећења сарадника на студијском програму МАС Агрономија (60 ЕСПБ) крећу се од минималних 0,21 до максималних 2,14 часова, при чему просечно оптерећење сарадника износи 1,14 часова (Увид: Електронски Извештај о параметрима студијског програма).

Научне и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно научном пољу, врсти и нивоу извођења наставе. Сваки наставник има потребне референце из уже научне, односно стручне области из које изводи наставу на студијском програму. Квалификације наставника приказане су у [Табели 9.1](#) и документоване су репрезентативним референцама за предмете које наставник држи на студијском програму. Наставници и сарадници су наводили минимално 5, а не више од 10 репрезентативних референци из уже научне области из које изводе наставу на студијском програму како је то и превиђено табелом 9.1.

Сви подаци о наставницима и сарадницима (биографије, библиографије, избори у звања, и друге референце) доступни су јавности и налазе се у књизи наставника и на сајту Агрономског факултета (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Наставници“.

Величина група за предавања и вежбе одговара Допуни стандарда за акредитацију студијских програма у оквиру поља Техничко-технолошких наука, област Биотехничке науке. Предвиђени број студената за упис на мастер академске студије Агрономија (60 ЕСПБ) је 32 студената што је у складу са Стандардом 9 где је предвиђено да за квалитетно извођење студијског програма мастер академских студија у оквиру поља Техничко-технолошких наука величина групе за предавања износи до 32 студента, групе за вежбе до 16 студената и групе за лабораторијске вежбе (ДОН) до 8 студената.

*У фолдеру **Table** налазе се следећи табеларно приказани подаци:

[Табела 9.1](#). Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

[Табела 9.2](#). Листа наставника ангажованих на студијском програму

[Табела 9.3](#). Збирни преглед броја наставника по областима, и ужим научним или уметничким областима ангажованих на студијском програму

[Табела 9.4](#). Листа сарадника ангажованих на студијском програму

Прилози за стандард 9:

Копије радних књижица наставног особља - [Прилог 9.1](#);

Правилник о избору наставника – [Прилог 9.2](#);

Књига наставника (са подацима специфицираним на идентичан начин као у табелама из стандарда, ако се не прилажу табеле);

Доказ о јавној доступности података о наставницима и сарадницима (Сајт Агрономског факултета у Чачку: <http://www.afc.kg.ac.rs/>) - [Прилог 9.4](#);

Уговори о ангажовању наставника са непуним радним временом – [Прилог 9.5](#);

Сагласност високошколске установе на рад наставника на другој високошколској установи – [Прилог 9.6](#)

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Агрономски факултет у Чачку поседује зграду и помоћне објекте на адреси ул. Цара Душана бр. 34 у Чачку. Укупна површина простора износи $1.566,63 \text{ m}^2$. Од укупне површине са којом располаже Агрономски факултет у Чачку, површина од $1.374,05 \text{ m}^2$ припада просторијама за одржавање наставе. Сходно укупном броју од 552 студената који у шк. 2014/2015. години студирају на свим годинама и нивоима студија акредитованих студијских програма, и то: 505 студената који студирају на четири студијска програма Основних академских студија + 28 студената који студирају на мастер академским студијама + 19 студената који студирају на докторским студијама = 552 студената + предвиђени број од 32 студената који треба по први пут да се упише на МАС Агрономија (60 ЕСПБ) = 584 студената, може се констатовати да је Агрономски факултет у Чачку обезбедио $2,35 \text{ m}^2$ по једном студенту (нето простор који је искључиво намењен за одржавање наставе $1.374,05 \text{ m}^2 / 584 \text{ студената} = 2,35 \text{ m}^2$ по једном студенту).

Факултет поседује амфитеатар, слушаонице, вежбаонице, лабораторије, библиотечки простор, читаоницу и свечану салу за одбрану завршних радова свих нивоа студија. Просторије су у складу са потребама образовног процеса. Просторијама за одржавање наставе припада површина од $1.374,05 \text{ m}^2$, а преосталих $192,58 \text{ m}^2$ су просторије библиотеке, читаонице и свечане сале ($1.374,05 \text{ m}^2 + 192,58 \text{ m}^2 = 1.566,63 \text{ m}^2$). Од просторија намењених за одржавање наставе половину чини вежбаонички и лабораторијски простор. Факултет поседује 8 вежбаоница укупне површине $402,21 \text{ m}^2$ и 7 лабораторија укупне површине $350,98 \text{ m}^2$, тако да је за сваког студента на студијском програму обезбеђено место у амфитеатру, учионици и лабораторији ([Табела 10.1](#)).

Последњих неколико година, закључно са 2014. годином, руководство Факултета уложило је велике напоре да обезбеди материјална средства за потпуно реновирање свих просторија за одржавање наставе, свих просторија за рад административног особља, за реновирање кровне конструкције, тоалетних просторија, реновирање котларнице, изградњу против пожарног система, изградњу и реновирање неколико лабораторија, реновирање главног улаза у зграду са изградњом платформе за неометан приступ хендикепираним лицима чиме је зграда Агрономског факултета добила потпуно нов изглед и побољшана је њена функционалност. На основу упорног рада руководства Факултета садашњи простор и опрема у потпуности задовољавају урбанистичке, техничко технолошке, хигијенске и здравствено сигурносне услове.

Агрономски факултет је обезбедио одговарајући радни простор за све наставнике и сараднике. Радни простор за наставнике и сараднике (наставнички кабинети и лабораторије за рад наставног особља) износи $416,46 \text{ m}^2$. У реализацији наставе учествује укупно 34 наставника и 12 сарадника. Сходно укупном броју наставног особља (46 наставника и сарадника) просечна површина радног простора по једном наставнику и сараднику износи $9,05 \text{ m}^2$ ($416,46 \text{ m}^2 / 46 \text{ наставника и сарадника} = 9,05 \text{ m}^2$). Такође, Факултет обезбеђује простор за административне послове и то 6 просторија укупне површине $114,52 \text{ m}^2$ као и просторије за рад Студентског парламента.

Обезбеђена је сва техничка опрема за савремено извођење наставе. ([Табела 10.2](#) Листа опреме за извођење студијског програма). Факултет је обезбедио у свим учионицама и вежбаоницама пројекторе („видео-бим“ опрему) који су на располагању наставном особљу и студентима у циљу подизања квалитета теоријског дела наставе. Такође, студентима је доступна информатичка лабораторија која има 21 место и опремљена је савременим рачунарима, а има целодневни приступ интернету и академској мрежи. Лабораторије у којима се изводи практични део наставе поседују квалитетну и савремену опрему која је предвиђена за извођење вежби. Лабораторије су опремљене потребним уређајима тако да студенти могу самостално да изводе вежбе уз неопходне инструкције предметних наставника и сарадника. Лабораторије су опремљене и адекватном опремом за извођење вежби. Током последњих неколико година, а посебно током 2014. године Агрономски факултет у Чачку добио је преко учешћа у различитим међународним пројектима већи број савремене опреме која ће се користити и за све модуле у оквиру студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ).

За извођење овог студијских програма обезбеђене су одговарајуће сопствене наставно-научне базе: наставне лабораторије као и научне и истраживачко-развојне лабораторије Факултета. Да би обезбедио потребно огледно добро на коме ће студенти моћи да вежбају и стичу практична знања и вештине Агрономски факултет у Чачку склопио је уговоре о пословно техничкој сарадњи са већим бројем

институција са територије града Чачка или непосредног окружења. На основу склопљених уговора, Агрономски факултет у Чачку обезбедио је разноврсна огледна добра у површини од преко 100 ha пољопривредног земљишта (Увид: [Прилог 10.3 – Уговори о пословно техничкој сарадњи](#)).

Такође, наставно-научна база у привреди је и научно-технолошки парк (НТП) „Чачак“, чији је суоснивач Агрономски факултет у Чачку. НТП је регистрован за обављање иновационе активности и пружање инфраструктурне подршке иновационој делатности и развоју.

Наставне базе су опремљене за извођење наставних активности експерименталног, демонстрационог и симулационог карактера из свих предмета на студијском програму МАС Агрономија (60 ЕСПБ). Уређаји у наставној бази (мерни, демонстрациони, рачунарски и информационо-комуникациони) омогућавају студентима самостално извођење вежби на савременом нивоу, уз неопходне инструкције предметних наставника.

Агрономски факултет у Чачку је усвојио нормативна акта која се односе на квалитет уџбеника и рад Библиотеке [Правилник о уџбеницима ([Прилог 11.3](#)) и Правилник о раду Библиотеке ([Прилог 9.4](#))]. Библиотека Факултета поседује уџбенике, практикуме, приручнике, монографије, научне и стручне часописе и остале библиотечке и информатичке ресурсе неопходне за квалитетан рад студената, наставника и сарадника. У Библиотеци су архивирани и дипломски, завршни мастер, специјалистички, магистарски радови и докторске дисертације студената Факултета. Саставни део Библиотеке је читаоница која је лоцирана непосредно поред Библиотеке Факултета и на располагању је студентима од 7:00 до 19:00 часова. Различите врсте библиотечких јединица чине библиотечки фонд од 13.501 јединица.

Од 2010. године, Библиотека Агрономског факултета је пуноправни члан јединственог библиотечко-информационог система Републике Србије COBISS.SR којим управља Народна библиотека Србије - Виртуелна библиотека Србије. Осим тога, преко Академске мреже Србије (АМРЕС), Библиотеци Факултета доступан је Конзорцијум библиотека Србије за обједињену набавку - КоБСОН, који омогућује корисницима приступ преко 35.000 иностраних научних часописа и више од 40.000 књига у форми пуног текста.

За овај студијски програм доступно је 490 библиотечких јединица, и друга допунска домаћа и инострана литература, релевантна за изучавање научних и стручних дисциплина из области техничко-технолошких наука. Сви предмети студијског програма су покривени одговарајућом уџбеничком литературом, при чему је за Модул 1. Ратарство и повртарство обезбеђено 72 уџбеника, Модул 2. Воћарство и виноградарство 62 уџбеника, Модул 3. Заштита биљака 63 уџбеника и Модул 4. Зоотехника 52 уџбеника ([Табела 10.4](#)).

Установа је обезбедила покривеност свих предмета одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним наставним средствима који су расположиви у довољном броју, за све студенте ([Табела 10.5](#) Покривеност обавезних предмета литературом). Тиме су обезбеђени услови за нормално одвијање наставе на МАС Агрономија (60 ЕСПБ).

*У фолдеру **Table** налазе се следећи табеларно приказани подаци:

[Табела 10.1](#). Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму;

[Табела 10.2](#). Листа опреме за извођење студијског програма;

[Табела 10.3](#). Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм;

[Табела 10.4](#). Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму и

[Табела 10.5](#) Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима..., које се налазе у библиотеци или их има у продаји)

Прилози за стандард 10:

Извод из Књиге инвентара - [Прилог 10.1](#),

Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл. - [Прилог 10.2](#),

Уговори о пословно-техничкој сарадњи – [Прилог 10.3](#).

Стандард 11: Контрола квалитета

Агрономски факултет у Чачку обезбеђује одређене услове квалитета у свакој области рада, према плану и поступцима наведеним у стратешком Акционом плану Агрономског факултета и утврђеним поступцима и процедурама које су предвиђене планским документом „Систем обезбеђења квалитета“. Области обезбеђења квалитета су: студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, учбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка и процес управљања.

Контрола квалитета студијског програма се спроводи редовно и систематично кроз поступак самовредновања, једном у две до три године и спољашњом провером квалитета једном у пет година. Комисија за обезбеђење квалитета обавља непосредни увид у све области рада, и утврђује ниво достигнутог стандарда квалитета, који су прописани у процедурама Система обезбеђења квалитета Агрономског факултета у Чачку. Наставно-научно веће Факултета донело је Правилник о самовредновању студија, педагошког рада наставника и услова рада на основу кога се врши провера квалитета студијских програма.

У контроли квалитета услова рада, Агрономски факултет је обезбедио активну улогу студената. Према Статуту Агрономског факултета дефинисане су надлежности Студентског парламента и студента продекана. Студентски парламент има своје представнике у Наставно-научном већу Факултета, Комисији за квалитет и Комисији за самовредновање. Студенти су активно укључени у процес анкетирања и обраде података који се односе на самовредновање услова и квалитета рада на Агрономском факултету.

Провера квалитета студијског програма се спроводи редовно: путем анкетирања студената при крају сваког семестра, оценом квалитета извођења наставе, наставника, сарадника и услова студирања (рад студентске службе, рачуноворства и других ненаставних служби). Такође, анкетирају се и дипломирани студенти приликом доделе дипломе, као и дипломирани студенти који су у радном односу. Оцењивање дипломираних инжењера од стране послодаваца који су са њима засновали радни однос и анкетирање потенцијалних послодаваца о квалитету студијских програма пружа значајне информације за побољшање квалитета рада. Такође, спроводи се вредновање наставног процеса и услова рада од стране наставног и ненаставног особља факултета. Након редовне провере квалитета студијских програма и услова рада, врши се детаљна анализа анкета у циљу унапређења квалитета наставног процеса, наставног особља, студентске службе, рада декана и продекана, унапређује се библиотечки фонд, информатички ресурси, опрема у лабораторијама и квалитет активности целокупног ненаставног особља.

За спровођење самовредновања задужено је руководство Факултета, које је образовало комисије у сарадњи са Студентским парламентом. Представници студената Факултета су чланови Комисије за контролу квалитета. На тај начин, обезбеђена је активна и квалитетна улога студената у утврђивању услова и квалитета рада у наставним и ненаставним делатностима Агрономског факултета ([Табела 11.1](#) Листа чланова комисије за контролу квалитета). У сарадњи са Комисијом за квалитет и Комисијом за самовредновање, студенти врше анкетирање и сумирају резултате. Извештаје о самовредновању усваја Наставно научно веће факултета. На унапређењу квалитета наставног процеса учествују: Катедре, Наставно научно веће Факултета, Комисија за квалитет и декан Факултета који, према потреби, спроводи одређене корективне мере у циљу побољшања квалитета а све у складу са својим надлежностима.

*У фолдеру **Table** налазе се следећи табеларно приказани подаци:

[Табела 11.1](#) Листа чланова комисије за контролу квалитета

Прилози за стандард 11:

Извештај о резултатима самовредновања студијског програма – [Прилог 11.1](#),

Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета - [Прилог 11.2](#),

Правилник о учбеницима - [Прилог 11.3](#),

Извод из Статута установе којим регулише оснивање и делокруг рада комисије за квалитет – [Прилог 11.4](#).

Стандард 12: Студије на даљину

На Агрономском факултету у Чачку студије на даљину нису предвиђене.